

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

17 ianuarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit în componența:

președinte
judecători

DIACONU Iurie
CATAN Liliana
GUZUN Ion
PLĂMĂDEALĂ Ghenadie
BURDUH Victor

a judecat, fără participarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Oficiul Central, Vlah Alexandr și partea vătămată Neagu Dmitri împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 09 martie 2021 în privința lui

GAGAUZ Vasili XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 06.09.2016 – 25.01.2019;

Instanța de apel: 14.02.2019 – 10.06.2019 și 26.08.2020 – 09.03.2021;

Instanța de recurs: 04.09.2019 – 12.05.2020 și 05.07.2021-17.01.2022.

Asupra recursurilor ordinare declarate, Colegiul Penal lărgit

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Comrat, sediul Central din 25 ianuarie 2019, Gagauz Vasili a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal și condamnat la închisoare pe un termen 4 (patru) ani, în penitenciar de tip deschis, cu privarea de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 (trei) ani.

În baza art. 90 Cod penal, pedeapsa aplicată sub formă de închisoare a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 3 (trei) ani, obligându-l să nu-și schimbe domiciliul și/sau locul de ședere fără autorizarea organului de probațiune.

A fost încetat procesul penal de învinuire a lui Gagauz Vasili în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (3) Cod penal și de art. 264¹ alin. (3) Cod penal, din motivul expirării termenului de prescripție de atragere la răspundere penală.

A acțiunea civilă depusă de Tucan Evghenia a fost admisă parțial și s-a dispus încasarea din contul inculpatului în beneficiul lui Tucan Evghenia 10 000 (zece mii) lei cu titlu de prejudiciu moral.

Acțiunea civilă depusă de Uzun Maria a fost admisă parțial și s-a dispus încasarea din contul inculpatului în beneficiul lui Uzun Maria 20 000 (douăzeci mii) lei cu titlu de prejudiciu moral.

Acțiunea civilă depusă de Neagu Dmitri a fost admisă parțial și s-a dispus încasarea din contul inculpatului în beneficiul lui Neagu Dmitri 10 000 (zece mii) lei cu titlu de prejudiciu moral.

Cererea procurorului privind încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului 1973 lei cu titlu de cheltuieli de judecată a fost respinsă ca neîntemeiate.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Prima instanță a constatat că Gagauz Vasili, la 13 decembrie 2015, aproximativ la orele 17:20, conducând automobilul Opel Vectra, cu n/î XXXXX, în direcția nordică a drumului între s. Bugeac – s. Dezghincea, r. Comrat, fiind la km 2, a încălcat cerințele art. 3 din Regulamentul circulației rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 357 din 13.05.2009, potrivit căruia participanții la trafic sunt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră, semnalele și indicațiile agentului de circulație, condițiile tehnice ale prezentului Regulament și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului, precum și să nu creeze neîntemeiat obstacole circulației care ar depăși pe acele care sunt provocate de circumstanțe iminente, pct. (1) art. 39 din Regulament, potrivit căruia înaintea începerii deplasării, reîncolonării sau altei schimbări a direcției de mers, conducătorul de vehicul trebuie să se asigure că această manevră va fi executată în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic, precum și art. 42 pct. 1 și 2 din Regulament care indică că conducătorii vehiculelor, în afara localităților trebuie să conducă vehiculul cât mai aproape de marginea dreaptă a carosabilului ținând cont de lățimea carosabilului, gabaritele vehiculelor și intervalele de siguranță necesare, totodată manifestând neatenția a trecut fără necesitate pe banda de sens opus, creând impedimente pentru automobilului VAZ 2102, cu n/î XXXXX, la volan fiind Neagu Dmitri, care circula în față în care de asemenea se aflau pasagerii: Tucan Evghenia, Uzun Maria, în cele din urmă a pierdut controlul automobilului și a tamponat automobilul nominalizat.

În rezultatul tamponării lui Neagu Dmitri i-au fost cauzate leziuni corporale sub formă de traumatism asociat; fracturii închise coastelor 6-8 din dreapta pe linia axilară din mijloc și din spate; fracturii închise fundului cavității cotiloide din dreapta cu devierea fragmentelor; trauma cranio-cerebrală; comoție cerebrală, care în ansamblu au condus la o vătămare îndelungată a sănătății și sunt apreciate ca o daună medie a sănătății.

Pasagera Tucan Evghenia a suferit leziunile corporale sub forma de trauma asociată; fractura închisă a condusei osului radial antebrațului stâng într-un loc tipic cu deplasarea fracturilor, vânătăi articulației cotului drept, contuzia țesuturilor moi a regiunii lombare, trauma cranio-cerebrală închisă, rana scalpică în zona sprâncenei din dreapta, care în complex au dus la dereglare a sănătății de lungă durată și sunt apreciate ca vătămare medie a sănătății.

Pasagera Uzun Maria a suferit leziuni corporale sub forma de trauma abdominală contondentă; ruperea splinei cu hemoragie în cavitate abdominală în volum de 800 ml. (clinic); fractura închisă a oaselor nazale cu deplasare în dreapta;

echimoză în regiunea spatelui nazal, care în complex sunt apreciate ca vătămare gravă a sănătății.

Aceste acțiuni ale lui Gagauz Vasili au fost încadrate de către prima instanță în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal – *încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății, dar și vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății.*

Tot Gagauz Vasili la 13 decembrie 2015, aproximativ la ora 17:20, conducând automobilul Opel Vectra, n/î XXXXX, și deplasându-se în direcție de nord pe autostradă de comunicare cu s. Bugeac – s. Dezghingea, r. Comrat, la km a 2, încălcând Regulamentul circulației rutiere, a pierdut controlul și a comis tamponarea automobilului VAZ 2102, n/î XXXXX, care se deplasa în direcție opusă, sub conducerea lui Neagu Dmitri și în care erau și pasagerii Tucan Evghenia și Uzun Maria.

În rezultat, participanții accidentului au suferit vătămări corporale de grad diferit. Ca urmare, la locul accidentului rutier au venit colaboratorii poliției, care au examinat locul accidentului, au întocmit schița accidentului, și ulterior șoferilor – participanți ai accidentului a fost propus să treacă testare privind existența vaporilor de alcool în aer expirat, dar și examinare medicală în vederea stabilirii stării de ebrietate cu recoltarea probelor biologice (sângelui).

Însă, Gagauz Vasili, nu a reacționat la propuneri multiple ale colaboratorilor poliției de a trece testare și examinare medicală, prin ce s-a eschivat de la trecerea lor. După care Gagauz Vasili a refuzat de la trecerea procedurilor respective.

Aceste acțiuni ale lui Gagauz Vasili au fost încadrate de către prima instanță în baza art. 264¹ alin. (3) Cod penal – *refuzul și eschivarea conducătorului mijlocului de transport de la testarea alcoolică, de la examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei sau de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical.*

Tot Gagauz Vasili la 15.08.2016, aproximativ la ora 01:05, conducând automobilul Peugeot Partner, n/î XXXXX, aflându-se în stare de ebrietate alcoolică, se deplasa pe autostradă în or. Comrat, a fost stopat la intersecția str. Lenin și str. Fedico de colaboratorii batalionului de patrulare „Sud” INP IGP MAI RM, Cioban A.

La verificarea documentelor lui Gagauz Vasili, la colaboratorii batalionului de patrulare „Sud” INP IGP MAI RM au apărut suspiciuni precum că Gagauz Vasili se află în stare de ebrietate alcoolică, fiindu-i propus să treacă procedura de testare a aerului expirat în vederea constatării alcoolemiei, cu ajutorul alcooltestului de model „Drager”, la ce Gagauz Vasili, în încălcarea subpct. j) pct. 11 Regulamentului circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 357 din 13.05.2009, (cu modificări ulterioare), care obligă conducătorul autovehiculului să se supună, la solicitarea polițistului, procedurii de testare a aerului expirat sau, după caz, examenului medical de recoltare a probelor biologice în vederea constatării alcoolemiei, consumului de droguri ori de alte substanțe psihotrope sau de medicamente cu efecte, a răspuns cu refuz categoric.

Aceste acțiuni ale lui Gagauz Vasili au fost încadrate de către prima instanță în baza art. 264¹ alin. (3) Cod penal – *refuzul conducătorului mijlocului de transport de la testarea alcoolscoptică*.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către procurorul procuraturii UTA Găgăuzia, Vlah Alexandr și avocatul Ahmedov Ruslan, în numele inculpatului Gagauz Vasili.

3.1. Procurorul prin apelul declarat a solicitat casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului 1973 lei cu titlu de cheltuieli judiciare.

În motivarea apelului, acuzarea a menționat că prima instanță neîntemeiat a respins cererea privind încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 1973 lei.

3.2. Avocatul Ahmedov Ruslan în apelul declarat în numele inculpatului a solicitat casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Gagauz Vasili să fie achitat pe capătul de acuzare adus în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, iar pretențiile lui Neagu Dmitri, Tucan Evghenia, Uzun Maria să fie respinse ca nefondate.

În motivarea cererii de apel, apărarea a menționat că învinuirea adusă în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal nu corespunde exigențelor art. 281 Cod de procedură penală.

Astfel, procurorul nu a indicat în învinuire care anume din acțiunile inculpatului aduc atingere RCR.

Totodată, circumstanțele celor întâmplate nu sunt în corelație cu probele acumulate pe cauză, declarațiile lui Neagu Dmitri, Tucan Evghenia, Uzun Maria necorespunzând realității și contrazic probelor cercetate.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 10 iunie 2019, a fost respins ca neîntemeiat apelul procurorului și admis apelul avocatului, în numele inculpatului, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre prin care Gagauz Vasili a fost achitat pe capătul de acuzare adus în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal pe motiv că în acțiunile inculpatului nu se întrunesc elementele infracțiunii.

Au fost respinse acțiunile civile ale părților vătămate Neagu Dmitri, Tucan Evghenia și Uzun Maria.

Au fost menținute celelalte dispoziții ale sentinței.

4.1. Instanța de apel a considerat că prima instanță a dat o apreciere eronată probelor administrate și prezentate de către părți și eronat a ajuns la concluzia cu privire la vinovăția inculpatului Gagauz Vasili de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal.

În calitate de probe ale vinovăției lui Gagauz Vasili de comiterea infracțiunii incriminate lui pe art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, acuzarea a prezentat declarațiile părților vătămate Neagu Dmitri, Tucan Evghenia, și Uzun Maria, martorului Topal Gheorghi, procesul-verbal de cercetare la fața locului, declarațiile făcute de către Gagauz Vasili la etapa urmăririi penale, raportul de expertiză auto-tehnică nr. 0757, rapoartele expertizelor medico-legale.

Instanța de apel a menționat că, însăși faptul accidentului rutier sub formă de tamponare a două mijloace de transport, precum și participanții implicați în acesta au

fost stabilite și nu sunt contestate de către părți. Însă, pentru emiterea sentinței de condamnare este necesar de stabilit în acțiunile inculpatului componenta infracțiunii, iar pentru componenta infracțiunii, prevăzute de art. 264 Cod penal, este necesar de stabilit, dacă conducătorul a comis încălcarea Regulamentului circulației rutiere, prin ce anume aceasta s-a manifestat, care anume puncte ale regulilor de securitate a circulației și exploatare au fost încălcate. Pentru încălcarea a care reguli din Regulamentul circulației rutiere persoana se consideră vinovată, în ce mod au apărut aceste încălcări și dacă consecințele apărute se află în legătură de cauzalitate cu încălcările indicate.

Un indiciu obligatoriu al acestei componente a infracțiunii este legătura de cauzalitate între încălcarea regulilor de securitate a circulației autovehiculelor și consecințele survenite. Legătura de cauzalitate urmează să fie stabilită nu doar din motivul acțiunii sau inacțiunii persoanei, și anume în rezultatul încălcării regulilor de securitate corespunzătoare. Totodată chestiunea cu privire la legătura de cauzalitate poate fi discutată doar după stabilirea faptului încălcării regulilor de securitate corespunzătoare ale traficului. Acțiunea, chiar de se află într-o anumită legătură cu rezultatul, însă care nu a încălcat regulile de securitate, nu poate fi examinată ca infracțiune.

Instanța de apel a notat că, fapta incriminată inculpatului, permite tragerea concluziei cu privire la necorespunderea totală a încălcărilor incriminate inculpatului a regulilor de securitate a circulației cu circumstanțele stabilite ale cauzei și datele factologice expuse de către participanții la accident rutier și cele consemnate în procesul-verbal de cercetare la fata locului.

Astfel, inculpatului i se incriminează încălcarea cerințelor art. 3 Regulamentul Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009, potrivit căruia participanții la trafic sunt obligați să respecte regulile de circulație și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului, precum și să nu creeze neîntemeiat obstacole circulației care ar depăși pe acele care sunt provocate de circumstanțe iminente, art. 39 pct. (1) din Regulament, potrivit căruia înaintea începerii deplasării, reîncolonării sau altei schimbări a direcției de mers, conducătorul de vehicul trebuie să se asigure că această manevră va fi executată în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic, și de asemenea art. 42 punctele 1,2 din Regulament, potrivit căruia în afara localităților conducătorul trebuie să conducă vehiculul cât mai aproape de marginea dreaptă a carosabilului, ținând cont de lățimea carosabilului, gabaritele vehiculelor și intervalele de siguranță necesare. Totodată în opinia părții acuzării, inculpatul Gagauz Vasili, a manifestat neatenție, a ieșit fără necesitate pe banda de sens opus, creând obstacol pentru automobilul care se deplasa în întimpinarea autovehiculului VAZ 2102, n/î XXXXX, condus de către Neagu Dmitri, și prin urmare a pierdut controlul și a comis tamponarea acestuia.

Instanța de apel a reținut că, prima instanță a ajuns la concluzia, că Gagauz Vasili, a comis infracțiunea imputată lui, luând drept teme probele prezentate de către partea acuzării de stat și declarațiile părții vătămate Neagu Dmitri, referitor la cauzele accidentului în traficul rutier, dând versiunii acestuia aprecierea corespunzătoare.

Despre faptul, că instanța de judecată a recunoscut versiunea părții vătămate a lui Neagu Dmitri, drept scenariu posibil teoretic de desfășurare a evenimentelor certifică formularea în sentință „*instanța de judecată este de părere că circumstanțele care au avut loc la 13.12.2015 se desfășurau anume conform versiunii părții vătămate și anume șoferul Gagauz Vasili, observând în ultimul moment mijlocul de transport sub conducerea lui Neagu Dmitri a hotărât să manevreze la dreapta și să plece de pe contrasens*”.

În opinia instanței de apel, pentru constatarea vinovăției lui Gagauz Vasili instanța de judecată urma să răspundă la următoarele întrebări:

- dacă conducătorul Gagauz Vasili, a comis încălcarea Regulamentului Circulației Rutiere (ținând cont de lipsa articolelor în Regulamentul Circulației Rutiere, numerotarea corectă, pe care a avut-o în vedere procurorul: pct. 3; pct. 39 subpunctul 1); pct. 42 subpunctele 1, 2 Regulamentul Circulației Rutiere);

- dacă a manifestat inculpatul neatenție și a ieșit fără necesitate pe banda de sens opus, creând obstacol pentru automobilul părții vătămate care venea în întimpinare;

- dacă într-adevăr inculpatul a pierdut controlul și a comis tamponarea cu automobilul din sensul opus;

- dacă accidentul a avut loc ca rezultat al faptului, că inculpatul a încălcat regulile de circulație mai sus indicate, a manifestat neatenție și a ieșit fără necesitate pe banda de sens opus, creând obstacol pentru automobilul părții vătămate care venea în întimpinare, și de asemenea a pierdut controlul asupra automobilului.

În cadrul examinării cauzei partea acuzării nu a prezentat probe concludente și suficiente al faptului, că inculpatul a încălcat Regulamentul Circulației Rutiere (pct. 3; pct. 39 subpunctul 1); pct. 42 subpunctele 1, 2 Regulamentul Circulației Rutiere).

Astfel, instanța de apel a constatat că, Neagu Dmitri conducea mijlocul său de transport pe banda de circulație, destinată pentru circulația acestuia, apoi în câmpul vizibilității, a observat mijlocul de transport, condus de către inculpat, care se deplasa pe banda de circulație, destinată pentru circulația automobilului, condus de către Neagu Dmitri, în apropiere nemijlocită de mijloacele de transport Neagu Dmitri, cu scopul evitării tamponării a întors volanul în stânga, iar Gagauz Vasili, a întors volanul în dreapta, întorcându-se pe banda sa de circulație, în legătură cu care fapt a avut loc accidentul în traficul rutier, în urma căruia au fost cauzate vătămări ale integrității corporale persoanelor, care se aflau în automobilul, condus de către Neagu Dmitri.

Din aceasta rezultă, că partea vătămată Neagu Dmitri, personal recunoaște, că a ieșit pe banda de circulație a inculpatului, unde a avut loc tamponarea. Tot această circumstanță o confirmă și martorii Tucan Evghenia, Uzun Maria și Neagu Dmitri, explică ilegalitatea evidentă a manevrei sale prin tendința de a evita tamponarea și prin întoarcerea bruscă a automobilului lui Gagauz Vasili, pe banda sa de circulație. Temerile sale el de asemenea le confirmă prin lipsa acostamentului și existența șanțului în partea dreaptă în direcția sa de deplasare, prin luminarea slabă a farurilor la automobilul său, din care motiv în întuneric Gagauz Vasili, putea să nu-l observe și prin viteza excesivă a ultimului.

Instanța de apel a notat că, faptul tamponării mijloacelor de transport pe banda de circulație a lui Gagauz Vasili, este veridic stabilit și în cadrul cercetării la fața

locului. Potrivit planului-schemei anexat la procesul-verbal de cercetare la fața locului din 13.12.2015 (vol. I, f.d. 18-19) tamponarea a avut loc pe banda de circulație a automobilului Opel Vectra la 0,3 metri de la mijlocul presupus al drumului. Totodată, necătând la lipsa marcajului rutier pe această porțiune, nu-i mai rămân dubii referitor la banda de circulație, pe care a avut loc tamponarea. În cazul dat automobilele s-au ciocnit cu părțile din fața din dreapta ale vehiculelor, iar ținând cont de faptul, că tamponarea a avut loc pe banda de circulație a automobilului Opel Vectra la 0,3 metri de la mijlocul presupus al drumului, aceasta înseamnă, că automobilul VAZ 2102 a fost în întregime pe banda de circulație a automobilului Opel Vectra și mai aproape de acostament decât Opel Vectra. Adică, se confirmă declarațiile părții vătămate, că el, încălcând grosolan regulile de circulație, neglijând siguranța traficului de fapt încerca să ocolească automobilul din sensul opus din partea stângă și totodată în momentul tamponării automobilul din sensul opus se deplasa pe banda sa de circulație.

Cu referire la argumentul părții vătămate Neagu Dmitri, precum și declarațiile rudelor acestuia martorii, care se aflau în automobilul acestuia Tucan Evghenia, și Uzun Maria, cu privire la faptul, că conducătorul Opel Vectra s-a întors pe banda sa în ultimul moment nu poate fi luat drept teme, deoarece nu este confirmat prin date obiective și se combat de către inculpatul Gagauz Vasili, și martorul Topal Gheorghii.

Reieșind din existența contradicțiilor în declarațiile participanților la accident și ale pasagerilor acestora, în cazul dat mai veridice sunt concluziile expertului, care combat în această parte declarațiile părții vătămate și ale pasagerilor acestuia.

Instanța de apel a menționat că, din concluziile expertizei judiciare efectuate în cauză nr. 0757 din 27.07.2016 (pct. 1 concluziile expertului) rezultă, că în momentul tamponării automobilele se deplasau în întâmpinarea unui celuilalt, axele lor longitudinale în momentul tamponării erau aproximativ paralele unul față de celălalt, și direcția diformărilor mijloacelor de transport este îndreptată dinainte înapoi (vol. II, f.d. 231). Totodată, expertul pe imaginile fotografice cu numerele 13, 14, 15, 16 din foto-tabelul anexat la raportul expertului și pe schemă (vol. II, f.d. 235, 236) a reflectat situarea reciprocă a automobilelor în momentul tamponării lor, reieșind din care se observă, că automobilele s-au tamponat nu sub unghi, ci se deplasau până la tamponare în întâmpinarea unui celuilalt.

Astfel, prin această circumstanță în întregime se combate versiunea lui Neagu Dmitri, cu privire la faptul, ca automobilele s-au tamponat sub unghi, chipurile din cauza că Gagauz Vasili, a început a se întoarce pe banda sa de circulație ocupată anterior, destinată pentru circulația automobilului lui.

Instanța de apel a presupus că versiunea înaintată de către partea vătămată Neagu Dmitri, este o metodă de apărare a intereselor sale ca participant la accident.

Expertiza efectuată nu a putut combate sau să confirme datele de la fața locului cu privire la situarea reciprocă a mijloacelor de transport în momentul accidentului referitor la hotarele carosabilului.

Instanța de apel a notat că, în conformitate cu pct. 3 din concluziile expertului nu este posibil în cazul dat de determinat situarea mijloacelor de transport în momentul tamponării față de hotarele carosabilului din motivul lipsei pe schema accidentului informației cu privire la urmele de circulația a mijloacelor de transport, atât înainte de

momentul tamponării, cât și după tamponare, precum și din motivul lipsei cantității suficiente a indicilor trasologice, care determină situarea locului tamponării (vol. I, f.d. 232).

Instanța de apel a considerat că, prima instanță neîntemeiat a avut o atitudine critică față de declarațiile inculpatului Gagauz Vasili, cu privire la faptul, că până la tamponare acesta se deplasa pe banda sa de circulație, făcând referire la declarațiile lui Neagu Dmitri, Tucan Evghenia, Uzun Maria, care sunt contradictorii.

Astfel, de la începutul urmăririi penale partea vătămată Uzun Maria, a declarat, că automobilul din sensul opus era de culoare sură cu farurile puse în funcție și se deplasa în direcția lor, conducătorul a întors volanul și a avut loc tamponarea (procesul-verbal de audiere în calitate de martor din 13.12.2015 (vol. I, f.d. 23).

Apoi, la audierea în calitate de parte vătămată din 16.12.2015, Uzun Maria, și-a completat declarațiile, indicând, că atunci când se deplasau, a observat, că în întâmpinare venea un automobil cu lumina de drum a farurilor puse în funcție. Pe care bandă acesta se deplasa, nu a văzut. De îndată cum l-a văzut, el brusc s-a lovit de automobilul lor, (vol. I, f.d. 40).

Instanța de apel a indicat că, declarațiile martorului Uzun Maria, pot corespunde realității, deoarece, ținând cont de faptul, că Uzun Maria, nu a văzut pe care bandă se deplasau conducătorii, în cazul ieșirii lui Neagu Dmitri, pe banda de circulație a lui Gagauz Vasili, ea de asemenea poate vedea, că automobilul din sensul opus se deplasa spre ei, cât și faptul, că și automobilul lor se deplasa în direcția automobilului Gagauz Vasili. În cazul dat are importanță hotărâtoare acel fapt, cine din conducători pe care bandă se deplasa.

Fiind audiată deja în calitate de parte vătămată Uzun Maria a indicat, că Neagu Dmitri, se deplasa doar pe banda dreaptă până la tamponare, se deplasa nu repede, deoarece automobilul este vechi, nu poate spune ce a fost cu o secundă înainte de tamponare, deoarece de îndată a avut loc lovitura (vol. I, f. d. 134).

Însă declarațiile ale Mariei Uzun, precum că până la tamponare Neagu Dmitri, se deplasa pe banda sa de circulație, nu coroborează cu raportul expertului și alte materiale ale dosarului, inclusiv și cu cercetarea la fața locului, care a stabilit locul tamponării mijloacelor de transport pe banda de circulație a automobilului lui Gagauz Vasili.

Fiind audiată în calitate de parte vătămată în ședința de judecată, Uzun Maria, a declarat, că ei se deplasau pe partea dreaptă a drumului și ca să nu se tamponeze, conducătorul brusc a întors volanul și a avut loc tamponarea, că conducătorul se deplasa spre ei până la tamponare, că lovitura nu a fost dreaptă, că ea vedea drumul, chiar aflându-se după scaunul destinat conducătorului, când Neagu Dmitri, a văzut automobilul din sensul opus, el brusc a întors în stânga.

Instanța de apel a apreciat critic declarațiile părții vătămate Uzun Maria, deoarece nu corespund materialelor dosarului, de asemenea nu corespund raportului expertului cu privire la situarea reciprocă a automobilelor unul față de celălalt în momentul tamponării, nu corespund materialelor dosarului referitor la locul tamponării, mai ales ținând cont de faptul că Uzun Maria, este ruda lui Neagu Dmitri, că ea personal a confirmat în ședința de judecată la audierea acesteia, și, respectiv,

este cointereseată în recunoașterea ca fiind vinovat de comiterea infracțiunii anume pe inculpatul Gagauz Vasili.

Referitor la declarațiile părții vătămate Tucan Evghenia, nepoata lui Neagu Dmitri, instanța de apel a menționat că din declarațiile părții vătămate Tucan Evghenia, precum ea vedea bine drumul, că automobilul condus de bunelul ei pe partea dreaptă, că automobilul din sensul opus se deplasa pe banda lor de circulație, că bunelul brusc a întors volanul în stânga în ultimul moment înainte de tamponare, că ei nu au reușit să iasă pe banda de sensul opus, că lovitura a avut loc până la ieșirea pe banda de sens opus.

Declarațiile indicate ale Tucan Evghenia, nu corespund realității, deoarece contravin raportului expertului, procesului-verbal de cercetare la fața locului, care uniform a stabilit, că locul tamponării se află pe banda de circulație a automobilului clientului său.

Referitor la declarațiile părții vătămate Neagu Dmitri, instanța de apel a menționat că el a văzut automobilul din sensul opus pe banda sa de circulație cu 100-150 metri, că automobilul din sensul opus îl orbea cu lumina de drum al farurilor, însă Neagu Dmitri, a continuat deplasarea, nu s-a oprit, ci a condus în stânga, ca să evită tamponarea, iar în acest moment Gagauz Vasili, de asemenea a întors volanul, ca să se întoarcă pe banda sa de circulație, și a avut loc tamponarea.

De asemenea Neagu Dmitri, la întrebările părții apărării a declarat, că tamponarea a avut loc sub unghi, chiar și a desenat schematic cum erau situate automobilele unul față de celălalt și a anexat desenul la declarațiile sale. Pe lângă cele indicate, Neagu Dmitri, a declarat, că tamponarea a avut loc la mijlocul benzii de drum, destinată pentru circulația automobilului lui Gagauz Vasili. Însă declarațiile lui Neagu Dmitri, nu corespund realității, la fel ca și declarațiile lui Tucan Evghenia și Uzun Maria, deoarece contravin probelor cercetate.

Instanța de apel a considerat că, declarațiile lui Neagu Dmitri, cu privire la faptul, că el a întors brusc volanul în stângă, iar Gagauz Vasili, în dreapta, în rezultatul cărui fapt automobilele s-au tamponat sub unghi, nu corespund nici raportului expertului, care a stabilit, că axele longitudinale ale circulației erau practic paralele, ci nu erau situate sub unghi. Caracterul deteriorărilor de pe automobilele i-au permis expertului să situeze mijloacele de transport unul față de celălalt, reieșind din care se observă, că automobilele se deplasau nu sub unghi, ci în întâmpinarea unui celuilalt.

Instanța de apel a constatat că chiar partea vătămată Neagu Dmitri, a indicat, că tamponarea a avut loc la mijlocul benzii de circulație a lui Gagauz Vasili, ci nu după cum este indicat în procesul-verbal de cercetare la fața locului la o distanță de 0,3 metri de la mijlocul carosabilului.

Instanța de apel a ajuns la concluzia că tamponarea a avut loc pe banda de circulației a lui Gagauz Vasili, și ținând cont de faptul că lovitura s-a produs pe partea dreaptă a automobilului lui Neagu Dmitri, aceasta înseamnă că automobilul lui Neagu Dmitri, era situat în întregime pe banda de circulație a automobilului inculpatului Gagauz Vasili, și se deplasa în întâmpinarea acestuia, ci nu sub unghi.

Instanța de apel a considerat că declarațiile lui Gagauz Vasili, cu privire la circumstanțele accidentului în traficul rutier, față de care instanța a avut o atitudine

critică, în întregime corespund realității în partea locului tamponării a automobilelor, precum și acțiunile acestuia, premergătoare tamponării.

Astfel, inculpatul Gagauz Vasili, a declarat, că se deplasa pe banda sa, că automobilul condus de Neagu Dmitri, se deplasa în întâmpinarea acestuia, că automobilul lui Neagu Dmitri, cu roțile stânga a ieșit pe acostamentul benzii de 13 circulație a lui Gagauz Vasili. Aceste declarații în întregime coroborează cu raportul expertului, la aprecierea declarațiilor părților vătămate.

Instanța de apel a notat că, în conformitate cu pct. 3 din concluziile expertului: în conformitate cu p. 45 (2) Regulamentul Circulației Rutiere, în momentul observării automobilului VAZ 2102, n/î XXXXX, ca obstacole pentru circulației, conducătorul automobilului Opel Vectra, n/î XXXXX, urma să micșoreze viteza până la stopare, ca să nu pună în pericol siguranța traficului. Reieșind din sensul cerințelor p. 42 (2) Regulamentul Circulației Rutiere, conducătorul automobilului VAZ 2102, n/î XXXXX, pe drumurile din afara localităților urma să conducă vehiculul cât mai aproape de marginea dreaptă a carosabilului”.

Astfel, instanța de apel a ajuns la concluzia că anume conducătorul automobilului VAZ 2102, Neagu Dmitri a încălcat cerințele pct. 42 (2) Regulamentul Circulației Rutiere, deoarece el a ieșit pe banda de circulație a automobilului condus de Gagauz Vasili, și anume această încălcare se află în legătura de cauzalitate cu accidentul în traficul rutier care a avut loc.

Despre faptul, că Gagauz Vasili, conducea automobilul pe banda sa de circulație de asemenea certifică și declarațiile lui Topal Gheorghii, care a declarat, că Gagauz Vasili conducea cu o viteză redusă și se deplasa anume pe banda sa.

Astfel, la nici una din întrebările puse de instanța de judecată nu se poate de răspuns afirmativ, adică:

- nu s-a dovedit faptul, că conducătorul Gagauz Vasili, a încălcat Regulamentul Circulației Rutiere (p. 3; p. 39 subpunctul 1); p. 42 subpunctele 1, 2 Regulamentul Circulației Rutiere);

- sunt presupuse și ne dovedite afirmațiile cu privire la faptul, că inculpatul a manifestat neatenție și a ieșit fără necesitate pe banda de sens opus, creând obstacol pentru automobilul părții vătămate care se deplasa în întâmpinare;

- este presupusă afirmația cu privire la faptul, că inculpatul a pierdut controlul și a comis tamponarea cu automobilul din sensul opus;

- nu există legătură de cauzalitate între acțiunile inculpatului și accidentul în traficul rutier deoarece instanța de judecată nu a stabilit, că inculpatul a încălcat regulile de circulației, a manifestat neatenție și a ieșit fără necesitate pe banda de sens opus, și de asemenea a pierdut controlul asupra automobilului.

Instanța de apel a menționat că prima instanță, în conformitate cu art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, nu a supus verificării minuțioase, multilaterale și obiective toate probele administrate în cauza penală și nu a făcut o analiză a acestor probe în conformitate cu alte probe.

În acest sens instanța de apel a conchis că probele cercetate în ședință de judecată nu pot fi apreciate, ca fiind suficiente pentru emiterea sentinței de condamnare, în legătură cu care fapt a ajuns la concluzia cu privire la emiterea sentinței de achitare pe art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Probele prezentate de către partea acuzării de stat, în mod obiectiv combat vina inculpatului de comiterea infracțiunii incriminate lui, în legătură cu care fapt, pe învinuirea înaintată pe art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, inculpatul Gagauz Vasili, urmează a fi achitat în baza art. 390 alin. (1) p. 3) Cod de procedură penală.

În legătură cu faptul că s-a ajuns la concluzia cu privire la achitarea inculpatului, acțiunile civile au fost respinse.

În ceea ce privește cheltuielile judiciare, instanța de apel a indicat că la examinarea cauzei în ordine de apel, s-a ajuns la concluzia cu privire la achitarea lui Gagauz Vasili în legătură cu care fapt cererea de apel a procurorului a fost respinsă ca neîntemeiată.

5. Decizia instanței de apel a fost contestată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura UTA Gagauzia Oficiul Central, Vlah Alexandr și părțile vătămate Tucan Evghenia și Neagu Dmitri.

5.1. Procurorul, care invocând eroarea de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6), Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei și dispunerea rejudecării cauzei, deoarece:

- acțiunile părții vătămate Neagu Dmitri au fost justificate de instinctul de autoapărare și de prevederile art. 45 pct. (1) lit. b), d), al RCR;

- RCR nu interzice conducătorilor auto într-o situație critică în trafic să se salveze și să salveze pasagerii de la un pericol real, care vine din partea altui participant la trafic, care de la început a încălcat grav regulile circulației rutiere;

- nu au fost luate în considerare concluziile procurorului, mai mult au fost respinse declarațiile a trei părți vătămate, care sunt în concordanță cu alte probe și interdependente;

- după comiterea accidentului rutier din vina lui Gagauz Vasili, ultimul nu a acționat și nici nu a încercat să acorde părților vătămate asistența medicală de urgență până la venirea medicilor, nu a chemat salvarea sau poliția conform prevederilor art. 12 pct. (1) lit. c) RCR, deoarece se simțea vinovat;

- inculpatul s-a eschivat categoric de la testarea alcooscopică și de la examenul medical privind starea de ebrietate și a naturii ei, deoarece i-a fost frică de faptul că în cazul trecerii testărilor supra indicate fără dubii va fi stabilit și faptul conducerii de către acesta a mijlocului de transport în stare de ebrietate cu grad avansat;

- în rezultatul analizei probelor examinate în cadrul ședinței de judecată au fost stabilite toate elementele obligatorii le componenței de infracțiune prevăzute de art. 264 alin. (3) pct. a) Cod Penal.

5.2. Partea vătămată Tucan Evghenia, care invocând eroarea de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6), Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei și menținerea sentinței, motivând că Neagu Dmitri a întreprins măsuri să evite tamponarea, împotriva automobilului care a ieșit pe contrasens, or, dacă accidentul rutier ar fi avut loc în circumstanțele indicate de către inculpat, automobilul ar fi fost inversat la marginea drumului din partea inculpatului.

Deci, instanța de apel a stabilit eronat circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

5.3. Partea vătămată Neagu Dmitri, care invocând eroarea de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6), Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei și menținerea sentinței.

În motivarea recursului ordinar, titularul a invocat că recunoaște faptul că a virat în stângă în scopul să se salveze de la accident rutier, însă nu a recunoscut că ar fi încălcat prevederile RCR. A acționat în starea de extremă necesitate, iar instanța de apel a pus sub semnul întrebării declarațiile martorilor, Tucan Evghenia și Uzun Maria, stabilind eronat circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 12 mai 2020 au fost admise recursurile ordinare, casată decizia și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

6.1. Pentru a hotărî astfel, instanța de recurs ordinar a constatat că instanța de apel doar a redat conținutul probelor prezentate de partea acuzării, și, deși a făcut referire la prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, nu a efectuat aprecierea acestora și la motivarea hotărârii nu s-a expus asupra admisibilității sau inadmisibilității acestora, obligație instituită la alin. (4) a aceluiași articol

Astfel, nu au fost supuse analizei și apreciate multilateral și obiectiv:

- acțiunile părții vătămate Neagu Dmitri justificate de instinctul de autoapărare și de prevederile art. 45 pct. (1) lit. b), d) al RCR, care prevede conducătorul trebuie să țină cont de dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase și situația rutieră, care potrivit pct. 7 al RCR reprezintă totalitatea factorilor ce caracterizează condițiile rutiere, existența unor obstacole pe sectoarele drumului, intensitatea și nivelul de organizare a traficului rutier, de care va trebui să țină cont fiecare conducător la determinarea vitezei, benzii de circulație și a modalității de conducere a vehiculului, precum și că RCR nu interzice conducătorilor auto într-o situație critică în trafic să se salveze și să salveze pasagerii de la un pericol real, care vine din partea altui participant la trafic, care de la început a încălcat grav regulile circulației rutiere.

- nu s-a ținut cont că după comiterea accidentului rutier Gagauz Vasili nu a acționat și nici nu a încercat să acorde părților vătămate asistența medicală de urgență până la venirea medicilor, nu a chemat salvarea sau poliția conform prevederilor art. 12 pct. 1 lit. c) al RCR;

- inculpatul s-a eschivat categoric de la testarea alcooscopică și de la examenul medical privind starea de ebrietate și a naturii ei, deoarece i-a fost frică de faptul că în cazul trecerii testărilor supra indicate fără dubii va fi stabilit și faptul conducerii de către acesta a mijlocului de transport în stare de ebrietate cu grad avansat.

La fel, în decizia sa, instanța de apel a redat depozițiile martorilor audiați pe caz, însă ulterior de asemenea nu a efectuat o apreciere a acestor depoziții, expunându-se corespunzător asupra fiecărei, dar s-a limitat la fraze generale, precum că aceste declarații contravin probelor cercetate, și în mod prioritar, a examinat doar declarațiile contradictorii ale inculpatului.

Prin urmare, instanța de recurs ordinar a statuat că decizia instanței de apel este afectată de insuficiență în partea motivării soluției adoptate, nefiind oferite răspunsuri la toate chestiunile importante pentru justa soluționare a cauzei.

7. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 09 martie 2021 a fost respins ca nefondat apelul procurorului și admis apelul avocatului, declarat în numele inculpatului, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre prin care Gagauz Vasili a fost achitat de învinuirea adusă în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal pe motiv că în acțiunile acestuia nu se întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii și au fost respinse acțiunile civile depuse de Neagu Dmitri, Tucan Evghenia și Uzun Maria.

7.1. În partea descriptivă a deciziei instanța de apel a constatat că Gagauz Vasili *se învinuiește* că el, la 13 decembrie 2015, aproximativ la orele 17:20, conducând automobilul Opel Vectra, cu n/î XXXXX, în direcția nordică a drumului între s. Bugeac – s. Dezghincea, r. Comrat, fiind la km 2, a încălcat cerințele art. 3 din Regulamentul circulației rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 357 din 13.05.2009, potrivit căruia participanții la trafic sunt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră, semnalele și indicațiile agentului de circulație, condițiile tehnice ale prezentului Regulament și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului, precum și să nu creeze neîntemeiat obstacole circulației care ar depăși pe acele care sunt provocate de circumstanțe iminente, pct. (1) art. 39 din Regulament, potrivit căruia înaintea începerii deplasării, reîncolonării sau altei schimbări a direcției de mers, conducătorul de vehicul trebuie să se asigure că această manevră va fi executată în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic, precum și art. 42 pct. 1 și 2 din Regulament care indică că conducătorii vehiculelor, în afara localităților trebuie să conducă vehiculul cât mai aproape de marginea dreaptă a carosabilului ținând cont de lățimea carosabilului, gabaritele vehiculelor și intervalele de siguranță necesare, totodată manifestând neatenția a trecut fără necesitate pe banda de sens opus, creând impedimente pentru automobilului VAZ 2102, cu n/î XXXXX, la volan fiind Neagu Dmitri, care circula în față în care de asemenea se aflau pasagerii: Tucan Evghenia, Uzun Maria, în cele din urmă a pierdut controlul automobilului și a tamponat automobilul nominalizat.

În rezultatul tamponării lui Neagu Dmitri i-au fost cauzate leziuni corporale sub formă de traumatism asociat; fracturii închise coastelor 6-8 din dreapta pe linia axilară din mijloc și din spate; fracturii închise fundului cavității cotiloide din dreapta cu devierea fragmentelor; trauma cranio-cerebrală; comoție cerebrală, care în ansamblu au condus la o vătămare îndelungată a sănătății și sunt apreciate ca o daună medie a sănătății.

Pasagera Tucan Evghenia a suferit leziunile corporale sub forma de trauma asociată; fractura închisă a condusei osului radial antebrațului stâng într-un loc tipic cu deplasarea fracturilor, vânătăi articulației cotului drept, contuzia țesuturilor moi a regiunii lombare, trauma cranio-cerebrală închisă, rana scalpică în zona sprâncenei din dreapta, care în complex au dus la dereglare a sănătății de lungă durată și sunt apreciate ca vătămare medie a sănătății.

Pasagera Uzun Maria a suferit leziuni corporale sub forma de trauma abdominală contondentă; ruperea splinei cu hemoragie în cavitate abdominală în volum de 800 ml. (clinic); fractura închisă a oaselor nazale cu deplasare în dreapta;

echimoză în regiunea spatelui nazal, care în complex sunt apreciate ca vătămare gravă a sănătății.

Aceste acțiuni ale lui Gagauz Vasili au fost încadrate, de către organul de urmărire penală, în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal – *încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății, dar și vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății.*

Instanța de apel a statuat că prima instanță nu a apreciat pe deplin probele prezentate și neîntemeiat a ajuns la concluzia de confirmare a vinovăției lui Gagauz Vasili, or declarațiile părților vătămate, martorilor, inculpatului, procesul-verbal de cercetare la fața locului și anexa acestuia, actul de examinare medicală a conducătorilor auto, procesele-verbale de cercetare a unităților de transport și anexa acestora, ordonanțele de recunoaștere în calitate de corp delict, rapoartele de expertiză auto-tehnică și medico-legală dovedesc doar că accidentul rutier a avut loc nu și că acesta se datorează acțiunilor infracționale ale inculpatului.

Astfel, potrivit învinuirii, Gagauz Vasili ar fi încălcat cerințele art. 3, 39 p. (1), 42 pct. (1)-(2) RCR. Referitor la cele indicate în învinuire, instanța de apel a reținut că art. 3 RCR nu prescrie reguli concrete de conduită a participantului la trafic, art. 39 pct. 1) RCR prevede obligațiunea șoferului unității de transport de a se convinge de siguranța manevrei până la efectuarea acesteia, ca să nu creeze obstacole altor participant la trafic, iar art. 42 pct. 1) și 2) RCR obligă șoferii, în afara localităților, să conducă unitatea de transport cât posibil mai aproape de marginea dreaptă a carosabilului luând în considerație lățimea carosabilului, gabaritele unităților de transport și intervalele necesare de securitate.

În continuare, procurorul și prima instanță au pus la baza învinuirii aduse doar versiunea susținută de partea vătămată Neagu Dmitri (persoană interesată), apreciind critic versiunea inculpatului, cu toate că cele relatate de ultimul și-au găsit confirmare prin procesul-verbal de cercetare la fața locului și anexa acestuia,, raportul de expertiză auto-tehnică nr. 0757 din 27.07.2016, raportul de expertiză nr. 0300 din 15.03.2016 și depozițiile martorului Topal Gheorghe. În plus, părțile vătămate sunt rude și prieteni și urmăresc scopul ușurării situației părții vătămate Neagu Dmitri. Totodată, declarațiile martorilor Uzun Dmitri și Ghenciu Alexei nu pot confirma vinovăția inculpatului, deoarece aceștia nu au fost la fața locului în momentul accidentului. Despre cele întâmplate ei au aflat venind la fată locului, îndeplinind obligațiunile de serviciu.

Prin urmare, dubiul judiciar nu a fost înlăturat și vinovăția lui Gagauz Vasili în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal nu și-a găsit confirmare prin ansamblul probator.

Referitor la acțiunile civile înaintate de părțile vătămate, instanța de apel a concluzionat că acestea urmează a fi respinse, în conformitate cu prevederile art. 387 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală

De asemenea, soluționând chestiunea cu privire la cheltuielile de judecată, instanța de apel a reținut ca neîntemeiate cerințele acuzării de a pune în seama

inculpatului cheltuielile suportate pentru efectuarea expertizelor, în mărime de 1973 lei, or, la caz, s-a pronunța o decizie de achitare.

8. Recursuri ordinare, împotriva deciziei instanței de apel, declară procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Oficiul Central, Vlah Alexandr și partea vătămată Neagu Dmitri.

8.1. Procurorul Vlah Alexandr, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei și dispunerea rejudecării cauzei, menționând că instanța de apel:

- rejudecând apelurile, nu a îndeplinit cerințele art. 436 Cod de procedură penală;

- fără temei legal a exclus probele acuzării și a preluat versiunea susținută de inculpat, care a variat de la o etapă a procesului la alta;

- a făcut o interpretare greșită probelor administrate, reținând o stare de fapt și de drept ce nu corespunde materialelor cauzei.

8.2. Partea vătămată Neagu Dmitri, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei și menținerea sentinței, apelul fiind greșit admis.

În susținerea recursului ordinar, titularul indică că, rejudecând apelurile, instanța de apel nu a îndeplinit cerințele art. 436 Cod de procedură penală și a pronunțat o hotărâre identică cu cea casată anterior de instanța de recurs, preluând și argumentele acesteia.

9. Judecând recursurile ordinare, în raport cu actele cauzei, Colegiul Penal lărgit ajunge la concluzia că acestea urmează a fi admise, din considerentele ce urmează.

Potrivit dispoziției art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunța asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia, or, instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În lumina practicii constante a CtEDO și a instanțelor naționale, în cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, de vreme ce viciul fundamental admis în cadrul unei proceduri precedente, care afectează hotărârea pronunțată, este o ignorare esențială a drepturilor și libertăților garantate de CoEDO, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale, instanțele de recurs sunt obligate de a rectifica eroarea de procedură comisă de instanțele ierarhic inferioare, în caz contrar art. 6 CoEDO este încălcat, or se afectează echitatea procedurii (hotărârea CtEDO *Leoni versus Italia*).

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul *instanța este în drept să-l admită, cu casarea hotărârii atacate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs*. Prin

urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată verificând dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Reieșind din conținutul recursurilor se reține că acestea sunt întemeiate în baza pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală – *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel, în cazul în care instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

Potrivit practicii cu privire la judecarea cauzelor penale în ordine de apel și conform art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate, dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.

Statuând asupra principiului respectării normelor de drept menționate, Colegiul penal lărgit, verificând și analizând *per ansamblu* decizia instanței de apel, raportată la criticele recurenților, constată că instanța de apel la adoptarea soluției nu a respectat întocmai prevederile legale, ignorând exigențele legii procesual-penale în partea motivării hotărârii, or în cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, chiar dacă dispozițiile art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților

Fundamentale impun instanțele naționale să-și motiveze deciziile (hotărârea *Boldea versus România*), această obligație nu presupune existența unor răspunsuri detaliate la fiecare problemă ridicată, fiind suficient să fie examinate în mod real problemele esențiale care au fost supuse spre judecată instanței, iar în considerentele hotărârii trebuie să se regăsească argumentele care au stat la baza pronunțării acesteia.

În continuarea aceluiași gând, CtEDO a consemnat în repetate rânduri că, la judecarea cauzei de către instanța de apel și la adoptarea deciziei, aceasta nu se poate limita la preluarea totală sau parțială a motivării formulate de instanța de fond, ci trebuie să analizeze din nou cauza, în fapt și în drept, cu atât mai mult când este în situația pronunțării unei noi hotărâri, și să răspundă argumentat la criticile invocate de părți, or doar astfel se demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul examinării acestei cauze penale.

Din conținutul deciziei recurate rezultă că instanța de apel la examinarea cauzei a comis un șir de erori și anume:

În primul rând, instanța de apel nu a respectat procedura de rejudecare a cauzei după casarea hotărârii în recurs (art. 436 Cod de procedură penală), or cum rezultă din materialele cauzei penale situația de fapt ce a existat la soluționarea recursurilor a rămas aceeași, iar lecturând textul hotărârii recurate se constată că instanța de apel rejudecând cauza a admis aceleași erori de drept și că motivarea conținută în textul hotărârii recurate conține aceleași alegații ca și decizia Curții de Apel Cahul din 10 iunie 2019, instanța omițând a se expune asupra erorilor de drept depistate în procesul judecării apelurilor (a se vedea în acest sens pct. 6.1. a prezentei hotărâri).

În al doilea rând, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat și vizavi de problemele ce le ridică aceștia. Prin alte cuvinte, fiind investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, în decizia adoptată trebuia să expună concluzia generală pe marginea apelului, precum și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea criticilor invocate de procuror, analizând probele și indicând expres care sunt motivele respingerii unora și aprecierii critice a altora.

Colegiul penal conchide că instanța de apel la examinarea cauzei nu a cercetat probele prezentate de către părți sub toate aspectele, nu le-a verificat și analizat prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu – din punct de vedere al coroborării acestora și nu și-a motivat soluția adoptată, de asemenea instanța de apel nu a făcut o analiză minuțioasă a chestiunilor de fapt criticate și astfel nu a soluționat fondul apelurilor declarate.

În contextul dat, se specifică și că instanța de apel nu a exercitat o cercetare judecătorească sub toate aspectele, prin prisma respectării principiilor nemijlocirii și a contradictorialității, or numai după administrarea întregului probatoriu, instanța stabilește adevărul evaluând în acest scop atât mijloacele de probă administrate în cursul urmăririi penale cât și cele din cursul judecării.

Din cercetarea procesului-verbal al ședinței de judecată, rezultă că judecarea apelurilor în prezenta cauză penală a avut loc cu derogări de la normele procesual-penale, or instanța de apel, fără a cerceta pe viu inculpatul, părțile vătămate și

martorii, în vederea perceperii direct a faptelor și împrejurărilor relatate de aceștia precum și reacțiile lor la întrebările adresate, a conchis asupra netemeinicii învinuirii aduse dând apreciere critică declarațiilor incriminatoare ce susțin poziția acuzării.

Cu toate acestea, în partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a reflectat conținutul declarațiilor date de părțile vătămate, martori și inculpat precum și a celorlalte mijloace probatorii, redând conținutul acestora și afirmând că, prin acestea se confirmă indubitabil nevinovăția lui Gagauz Vasili.

Referitor la această situație, colegiul menționează că, este indubitabil că, prerogativa de a aprecia relevanța unei *oferte de probă*, inclusiv celei făcute de martori, i-a aparținut instanței de apel, care trebuia să argumenteze faptul necitației și neaudierii nemijlocite a părților și martorilor, confirmând prin aceasta echitatea procedurii de judecare a cauzei în apel.

Deci, Curtea de Apel nu și-a îndeplinit obligația de a judeca cauza după regulile primei instanțe și de a pune la baza hotărârii adoptate acele probe, care trebuiau a fi cercetate în condițiile nemijlocirii și contradictorialității, de vreme ce cei care au responsabilitatea de a decide cu privire la vinovăția sau nevinovăția unui acuzat ar trebui, în principiu, să fie în măsură să audieze victimele, învinuitul și martorii în persoană și să evalueze credibilitatea declarațiilor date de aceștia, evaluarea credibilității fiind o sarcină complexă care nu poate fi îndeplinită, de obicei, numai prin darea citirii declarațiilor, după cum a procedat de altfel în cauza deferită judecării instanța de apel.

În lumina celor expuse, se consideră că statuarea asupra nevinovăției lui Gagauz Vasili, fără o audiere repetată a părților și a tuturor martorilor, a fost contrară garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6§1 CoEDO, or în hotărârea CtEDO *Maslova și Nalbandov versus Federația Rusă* s-a reiterat importanța soluționării unei cauze în fond, astfel ca instanța națională să se expună asupra vinovăției sau nevinovăției persoanei acuzate de comiterea unui delict, în vederea stabilirii adevărului obiectiv, restabilirii ordinii de drept, ocrotirii și asigurării drepturilor nu numai a acuzatului, dar și a victimelor infracțiunii.

Prin urmare, Colegiul menționează că pentru corectitudinea judecării prezentei cauze este important de a analiza minuțios toate probele acumulate în dosar, întrucât aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, iar justa apreciere contribuie la elucidarea adevărului și la echitatea procedurii desfășurate pentru toate părțile la proces, or în decizia instanței de apel lipsește analiza și aprecierea probelor. În consecință, instanța de apel nu a respins argumentat toate alegațiile apelanților invocate în cererile de apel și nu a formulat o motivare corespunzătoare vizavi de chestiunile care au importanță decisivă în cauză. Mai mult instanța de apel doar a enumerat probele, descriind și conținutul acestora, fără a aprecia fiecare probă din punct de vedere al concludenței, relevanței, veridicității și utilității acestora, în textul hotărârii redând doar frânturi de gânduri expuse de martori, partea civilă și nefiind redate în totalitate faptele pe care le conțin probele administrate de acuzare.

Tot aici, se reține că instanța de apel nu a admis în calitate de probe declarațiile părților vătămate și ale martorilor, fără a ține cont de faptul că:

- aceștia au făcut declarații sub jurământ și avertizare de răspundere penală în baza art. 312-313 Cod penal;

- până la accident nu s-au cunoscut cu inculpatul și nu au existat relații ostile între ei sau alte circumstanțe ce ar duce la concluzia învinuirii pe nedrept;

- declarațiile părților vătămate și ale martorilor acuzării sunt consecvente, iar inculpatul și-a modificat declarațiile, or cele relatate de Gagauz Vasili în calitate de învinuit se deosebesc de cele făcute în calitate de inculpat;

- inculpatul nu poartă răspundere pentru declarațiile sale, cu excepția cazului în care el a făcut un denunț intenționat fals că infracțiunea a fost săvârșită de o persoană care, de fapt, nu a avut atribuție la săvârșirea ei, precum și în cazul în care a făcut declarații false sub jurământ.

Mai mult, instanța de apel a depășit limitele învinuirii deduse judecării, or prin alegațiile sale a lăsat să se interpreteze că vina în săvârșirea infracțiunii ar fi aparținut părții vătămate Neagu Dmitri.

În al treilea rând, instanța de apel și-a întemeiat soluția de respingere a acțiunilor civile pe norme ce nu se aplică speței.

Astfel, instanța de apel a indicat că respinge acțiunile civile în temeiul art. 387 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, însă aceste prevederi sunt aplicabile situației de pronunțare a unei sentințe de achitare pe motiv că nu s-a constatat existența faptei incriminate sau fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

În speță, însă, instanța de apel a achitat pe Gagauz Vasili pe motiv că inculpatul a fost achitat pentru că nu sânt întrunite elementele infracțiunii.

Totodată, instanța de apel, statuând că respinge apelul acuzatorului de stat privind cheltuielile de judecată nu a soluționat chestiune acu privire la acestea, or ea nu s-a expus în seama cui acestea urmează a fi puse.

Rezumând cele menționate, Colegiul penal constată că în speță și-a găsit confirmare temeiul pentru recurs prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, ceea ce inevitabil duce la casarea deciziei instanței, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În cadrul rejudecării cauzei instanța de apel urmează să înlăture erorile menționate, să țină cont de împrejurările expuse care au servit temei de casare a soluției adoptate și în strictă conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor administrate în instanța de judecată, inclusiv să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar în dependență de datele obținute să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă și prevederilor art. 417-418 Cod de procedură penală.

De asemenea, instanța de apel urmează să țină cont de prevederile art. 436 Cod de procedură penală care se referă la procedura de rejudecare și limitele acesteia, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate și să constate prezența sau lipsa vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, ținând cont de motivele invocate în apeluri și

dispozițiile expuse la pct. 9 al prezentei decizii și ca urmare să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

9.1. Instanța de recurs dispune rejudecarea cauzei în Curtea de Apel Cahul pe motiv că în cadrul Curții de Apel Comrat activează doar șase judecători, toți fiind incompatibili de a judeca prezenta cauza penală în ordine de apel.

Deci, la moment în cadrul Curții de Apel Comrat nu este posibil de format un complet de judecată pentru judecarea cauzei penale nominalizate în ordine de apel, or în cadrul instanței judecătorești activează doar șase judecători, dintre care cinci sunt incompatibili de a judeca prezenta cauza penală în ordine de apel.

Prin urmare, Colegiul penal, reieșind din circumstanțele stabilite, ajunge la concluzia că, cauza penală urmează a fi expediată, pentru judecare în ordine de apel, la Curtea de Apel Cahul.

10. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e:

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Oficiul Central, Vlah Alexandr și partea vătămată Neagu Dmitri, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 09 martie 2021 în cauza penală privindu-l pe **GAGAUZ Vasili XXXXX** și dispune rejudecarea cauzei în Curtea de Apel Cahul.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia pronunțată integral la 04 martie 2022.

Președinte

DIACONU Iurie

Judecători

CATAN Liliana

GUZUN Ion

PLĂMĂDEALĂ Ghenadie

BURDUH Victor